

Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılmasında Açık Rıza^(*)

Explicit Consent for the Transfer of Personal Data Abroad

Dr. Furkan Güven TAŞTAN^(**)

Öz

İlgili kişinin açık rızası, kişisel verilerin işlenmesini hukuka uygun hâle getiren sebeplerden biridir. 2016 yılında yürürlüğe giren Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda ("KVKK"), kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasıyla ilgili olarak açık rıza merkezli bir anlayış benimsenmişti. 7499 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerle birlikte KVKK'daki açık rıza merkezli anlayış, yerini üç katmanlı bir sistematığe bırakmıştır. Buna göre ilk olarak yurtdışına veri aktarımı için Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından verilmiş bir yeterlilik kararı aranmaktadır. Böyle bir karar bulunmuyorsa, Kanun'da öngörülen uygun güvencelerden birine başvurulabilir. İstisnaen ne yeterlilik kararı ne de uygun güvenceler varsa, kişisel veriler ancak Kanun'da öngörülen arızı hallerine dayanılarak yurt dışına aktarılabilir. Arızı haller kapsamında rızaya başvurulabileceği Kanun'da açıkça düzenlenmiştir. Bu çalışmanın odaklandığı problem ise yeterlilik kararı ile uygun güvencelerin temini bakımından bir veri işleme şartı olarak açık rızaya başvurulup başvurulamayacağıdır. Kanun'un lafzı ve özünün birlikte değerlendirilmesinden açık rızaya anılan yollar için de başvurulabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Açık Rıza, Kişisel Veriler, Yurt Dışına Aktarım, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Yeterlilik Kararı, Uygun Güvenceler, Arızı Haller, Genel Veri Koruma Tüzüğü.

Abstract

Explicit consent of the data subject is one of the legal grounds that makes the processing of personal data lawful. This legal ground was prioritised for data transfers abroad in the Turkish Personal Data Protection Law ("PDPL"), which entered into force in 2016. With the amendments introduced by Law No.7499, the explicit consent-based approach in the PDPL has been replaced by a three-tiered system. Initially, an adequacy decision by the Turkish Data Protection Authority is required for data transfers abroad. In the absence of such a decision, the appropriate safeguards provided by the PDPL may be employed. Exceptionally, if there is neither an adequacy decision nor appropriate safeguards, personal data may only be transferred abroad based on the occasional cases specified in the PDPL. The Law unambiguously stipulates that explicit consent may be an option in the context of occasional cases. This article focuses on whether explicit consent as a legal ground for processing, can be utilised as a condition for data processing in terms of an adequacy decision and the provision of appropriate safeguards. Analysis of the wording and substance of the Law demonstrates that explicit consent can be resorted also for the aforementioned means.

Keywords

Explicit Consent, Personal Data, Transfer Abroad, Personal Data Protection Law, Adequacy Decision, Appropriate Safeguards, Occasional Cases, General Data Protection Regulation.

Giriş

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun¹ ("KVKK") kabul edilmesiyle birlikte Türk Hu-

kukunda, kişisel verilerin işlenmesine ilişkin temel çerçeve oluşturulmuştur. Ne var ki 95/46 sayılı Direktif² örnek alınarak kabul edilen ve fakat birebir bu Direktif'le de uyuşmayan KVKK, yürürlüğünün ardından geçen sekiz yıllık zamanda çeşitli eleştirilere maruz kalmış, bu durum reform sinyallerinin habercisi ol-

^(*) Hakemli makale - Peer reviewed article

Makalenin geliş tarihi: 24.06.2024

Makalenin kabul tarihi: 31.07.2024

^(**) Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı, Araştırma Görevlisi, Ankara - Türkiye
E-posta: fgtastan@aybu.edu.tr

Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-4565-3895>

¹ 07.04.2016 tarihli ve 29677 sayılı Resmî Gazete.

² Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the Protection of Individuals with regard to the Processing of Personal Data and on the Free Movement of Such Data, European Union Official Journal, 1995 L281.

muştur.³ Başta İnsan Hakları Eylem Planı,⁴ Ekonomi Reformları Eylem Planı⁵ ve Orta Vadeli Program⁶ olmak üzere Türkiye'nin 2020 yılından sonra kabul ettiği çeşitli politika metinlerinde, AB Genel Veri Koruma Tüzüğü'yle ("GDPR")⁷ tam uyum hedeflerine yer verilmesiyle söz konusu reform süreci hız kazanmıştır.

Nihayetinde 12.03.2024 tarihinde yasalaşan 7499 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la⁸ birlikte KVKK'nın 6, 9 ve 18. maddelerinde, GDPR esas alınarak değişiklikler yapılmış ve geçiş hükmü mahiyetinde bir hüküm ihdas edilmiştir. Değişikliklerin amaçlarından biri, uygulama bakımından özellik arz eden sorunların çözüme kavuşturulmasıdır.⁹ Çalışmada, anılan değişikliklerden, kişisel verilerin yurt dışına aktarımına ilişkin 9. maddeye odaklanılmakta ve bu yönden değişikliklerin doğru anlaşılmasına katkı sağlama amacı güdülmektedir. Bu bağlamda çalışmada cevabı aranan temel araştırma sorusu şudur:

Açık rıza, 7499 sayılı Kanun'la değişik KVKK m.9 hükmü kapsamında yalnızca arızı hallere yönelik bir işleme şartı mıdır, yoksa yeterlilik kararı ve uygun güvencelerin temini yoluyla yapılacak aktarımlarda da ilgili kişilerin açık rızasına başvurulabilir mi?

Bu probleme odaklanılmasının sebebi, KVKK m.9'da yapılan değişikliklerin lafzıyla GDPR'deki mehzaz hükümler arasında bir çelişkinin doğma ihtimalidir. 7499 sayılı Kanun'la değişik KVKK m.9'a göre hem yeterlilik kararı hem de uygun güvenceler bakımından bir veri işleme şartı olarak m.5 ve m.6'da düzenlenen açık rızaya başvurmak mümkün görünmektedir. GDPR'de ise yeterlilik

kararı ve uygun güvencelerin teminine dayalı aktarımlar için rızaya başvurulup başvurulamayacağına dair net bir düzenleme bulunmamaktadır. Tüzükte rıza kurumuna, yalnızca istisnai hallerde (*derogations*) dayalı aktarımlar kapsamında açıkça yer verilmiştir.¹⁰ O halde, KVKK m.9'daki durumun açıklığa kavuşturulması gerekir.

Araştırma sorusuna net ve sistematik bir cevap verebilmek için çalışmada şu ana hat izlenmiştir: İlk olarak kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasında 7499 sayılı Kanun öncesindeki döneme ilişkin sistematik açıklanmıştır. Ardından 7499 sayılı Kanun'un öngördüğü değişiklikler izah edilerek eski ile yeni durum karşılaştırılmıştır. Çalışmanın esasını teşkil eden son bölümde, Kanun'un lafzından çıkan anlam belirlenmiş, yanı sıra Kanun'un özünü tespit etmek için gerekçe, mehzaz hükümler, kişisel verinin hukuki niteliği ve anayasal yorum ilkesine başvurularak araştırma sorusu cevaplanmaya çalışılmıştır.

³ Mehmet Bedii Kaya, "KVKK Reformu: 2024 Değişiklikleri", (2024), s. 2 (<https://mbkaya.com/hukuk/kvkk-reformu.pdf>); Mesut Serdar Çekin, "7499 Sayılı Kanun Kapsamında KVKK Değişiklikleri Kısa Şerh Çalışması", (2024), s. 3-4 (<https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7173225834801979394/>); Hüseyin Can Aksoy, "Türk Veri Koruma Hukukunda Evrim", *Adana Barosu Bilişim Komisyonu E-Dergi* S. 6 (2024): 4.

⁴ Adalet Bakanlığı, "İnsan Hakları Eylem Planı" (2021): 80 (Erişim Tarihi: 14.06.2024, <https://insanhaklarieylemplani.adalet.gov.tr/resimler/eylemplani.pdf>).

⁵ Hazine ve Maliye Bakanlığı, "Ekonomi Reformları Eylem Planı Takvimi", (2021): 39 (Erişim Tarihi: 14.06.2024, <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/2/2021/06/ekonomi-reformlari-eylem-planı-1.pdf>).

⁶ Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, "2024-2026 Orta Vadeli Program", (2023): 36 (Erişim Tarihi: 14.06.2024, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2023/09/Orta-Vadeli-Program_2024-2026.pdf).

⁷ Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC, 2016 L119/1.

⁸ RG: T. 12.03.2024, S. 32487. Değişikliklerin torba kanun yöntemiyle kabul edilmiş olması eleştiriye muhtaçtır. Bu noktada istisnai olarak başvurulması gereken torba kanun yönteminin, Türk yasama faaliyetlerinde artık bir kural haline geldiği belirtilmelidir. Öyle ki 27. yasama döneminde kabul edilen neredeyse her iki kanundan birinde (%42) torba kanun yöntemi takip edilmiştir. Torba kanun yönteminin dezavantajları için bkz. Selin Esen Arnwine ve Bahadır Yeşilirmak, "Karşılaştırmalı Anayasa Hukukunda ve Türkiye'de Torba Kanun", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* C. 72, S. 2 (07 Temmuz 2023): 661 (<https://doi.org/10.33629/auhfd.1280579>).

⁹ 16.02.2024 tarihli Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Genel Gerekçe.

¹⁰ 95/46 sayılı Direktif'te de benzer bir durum söz konusudur. Christopher Kuner, Lee A. Bygrave and Christopher Docksey (Ed.), *The EU General Data Protection Regulation (GDPR): A Commentary* (Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 2020), s. 844.

şudur ki kişisel veriler, KVKK m.9/6 uyarınca arızı haller kapsamında ilgili kişinin açık rızasına dayanılarak yurt dışına aktarılabilir. Buna karşılık rızaya, diğer aktarım yolları bakımından arızı hallerdeki kadar açık bir atıfta bulunulmamıştır. Dolayısıyla problem, sürekli ve düzenli veri aktarım faaliyetleri için öngörülen ilk iki yol bakımından açık rızaya başvurma mümkün olup olmadığıdır.

Kanun'un lafzından, yeterlilik kararı ve uygun güvencelere dayalı aktarımlarda da açık rızanın kullanılabilirliği anlaşılmaktadır. Hem yeterlilik kararını düzenleyen KVKK m.9/1 hükmünde hem de uygun güvencelere dair m.9/4 hükmünde, m.5 ve m.6'daki şartlardan birinin varlığı mutlak bir ön şart olarak düzenlenmiştir. Açık rıza, genel nitelikli kişisel veriler için m.5/1'de, özel nitelikli kişisel veriler bakımından ise m.6/3/a'da bir veri işleme şartı olarak yer almaktadır. O halde "yeterlilik kararı ve açık rıza" veya "uygun güvencelerden birinin temini ve açık rıza" şeklinde formüle edilebilecek yöntemlerle kişisel verilerin yurt dışına aktarılması mümkündür.

Kanun'un lafzındaki açıklığa rağmen Kanun'un özünden çıkan anlamın, sözüden çıkan manayla denetlenmesi, kavram içtihatçılığı hatasına düşülmemesi için elzemdir. Özün tespiti amacıyla 7499 sayılı Kanun'un gerekçesine başvurulduğunda, değişikliklerin, yurt dışına veri aktarımını ilgili kişilerin açık rızasına bağlı olmaktan çıkarmayı amaçladığı görülmektedir. Nitekim bu amaç gerçekleştirilmiştir. Öyle ki veri sorumlusu ve veri işleyenler, sürekli ve düzenli veri aktarım faaliyetleri bakımından artık yalnızca açık rızaya değil, m.5 ve m.6'da düzenlenen diğer veri işleme şartlarına da başvurabilir. Kanun'da, açık rızaya diğer veri işleme şartları arasında hiyerarşik bir ilişki bulunmaması nedeniyle aktarıcı veri sorumlusu ve veri işleyenlerin bir hukuka uygunluk sebebi olarak açık rızaya başvurularının önünde bir engel bulunmamaktadır.

Yorum için mehz düzenlemeye başvurulduğunda, GDPR m.44 hükmünde, kişisel verilerin yurt dışına aktarımında Tüzüğün tüm hükümlerinin dikkate alınması gerektiği düzenlenmiştir. Yani GDPR m.6 ile m.9'da bulunan ve içinde rızanın da bulunduğu veri işleme şartlarından birinin varlığı, kişisel verilerin üçüncü ülkelere aktarımı bakımından zorunlu bir unsurdur. Buna karşılık Madde 29 Çalışma Grubu ile EDPB'nin sürekli ve düzenli aktarım faaliyetleri için rızaya başvurulmaması gerektiği yönünde tavsiye kararlara imza attığı görülmektedir. Kanaatimizce bu görüşlerin rızanın her zaman geri alınabileceğini tehlikesini dile getiren pratik bir öneri olarak okunması gerekir. Nitekim rızanın özgür iradeyle verilmesi gerektiği ile hizmetin rıza şartına bağlanamayacağı hususları da dikkate alındığında aktarımın kesintisiz sağlanabilmesi kapsamında bu pratik öneriye katılmamak da mümkün değildir. Ne var ki bu görüşler, rızanın sürekli ve düzenli veri aktarım faaliyetleri için yasaklandığı şeklinde okunamaz.

Kişisel verinin hukuken kişilik hakkı ve kişisel verilerin geleceğini tayin hakkıyla bağdaştırılması, lafızdan çıkan anlamı desteklemektedir. Şahısların, kişisel verilerinin akıbetini, irade özerkliği prensibi doğrultu-

Sonuç

7499 sayılı Kanun'la KVKK'da değişiklik yapılmasının temel hedeflerinden biri, açık rıza beyanının, kişisel verilerin yurt dışına aktarımındaki bağlı konumundan kurtarılmasıdır. Bu amaçla kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasını düzenleyen KVKK m.9 hükmü neredeyse baştan sona değiştirilmiştir. Anılan hükme göre kişisel verilerin yurt dışına aktarılması için öncelikle aktarımın yapılacağı yer hakkında KVK Kurulu tarafından verilmiş bir yeterlilik kararının varlığı aranmaktadır. Böyle bir karar mevcut değilse aktarım, uygun güvencelerin teminiyle gerçekleştirilebilir. Ne yeterlilik kararı ne de uygun güvenceler bulunuyorsa, kişisel veriler ancak KVKK'da sınırlı sayı prensibiyle öngörülen arızı hallerden birine dayanılarak aktarılabilir. Üç katmanlı sistematik olarak özetlenebilecek bu mekanizma, kendi içinde sürekli ve düzenli aktarım durumları ile arızı haller şeklinde ikiye ayrılabilir.

Çalışmada cevabı aranan temel araştırma sorusu, kişisel verilerin yurt dışına aktarım yollarından hangisinde açık rızaya başvurulabileceğidir. Net olan husus

⁶⁶ Şimşek, *Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması*, s. 120.

sunda kendilerinin tayin edebilmesi gerekir. Yani belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza beyanlarına, sarıh bir yasaklama öngörülmediği sürece üstünlük tanımak gerekir. Öte yandan yurt dışına aktarımda istisnai olarak kabul edilen arızı hallerde ilgili kişinin iradesine geçerlilik atfedip sürekli ve düzenli aktarımlar için bunun mümkün olmayacağını iddia etmek, evleviyetle uygulama ilkesine de aykırılık teşkil etmektedir.

Kişisel verilerin yeterlilik kararına ve uygun güvencelere dayalı olarak yurt dışına aktarılması için m.5 ve m.6'daki şartlardan birinin varlığı mutlak bir ön şart olarak aranmasına rağmen açık rızayı bu kapsamdan çıkarmak, Kanun'un daraltıcı yorumu sonucunu doğuracaktır. Oysaki Kanun'un özünün tespitine yönelik yorum faaliyetlerinde daraltıcı yorum yapacak herhangi bir sebebe rastlanmamıştır. Ayrıca yorum neticesinde Anayasa'ya aykırı sonuçlara varılmamalıdır. Anayasa m.20/3 hükmünün, ilgili kişilerin yalnızca işlemeyi engelleme yetkisini değil, işlemeye müsaade etme yetkisini de koruduğu dikkate alındığında, lafızdan çıkan anlamın korunması gerekir.

Neticede, Kanun'un lafzı ve özü incelendiğinde, arızı hallerin yanı sıra yeterlilik kararı ve uygun güvencelerin temini yolları bakımından açık rızaya başvurulabileceğini düşünüyoruz. Başka bir deyişle "yeterlilik kararı ve açık rıza" veya "uygun güvencelerden birinin temini ve açık rıza" şeklinde formüle edilebilecek yollarla kişisel verilerin yurt dışına aktarılması mümkündür.

Kaynakça

- Adalet Bakanlığı. "İnsan Hakları Eylem Planı" (2021): 80 (Erişim Tarihi: 14.06.2024, <https://insanhaklarieylemplani.adalet.gov.tr/resimler/eylemplani.pdf>).
- Akkanat-Öztürk, Elif Beyza. *Karşı Edim Olarak Kişisel Veriler*. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2022.
- Akkurt, Sinan Sami. "Kişisel Veri Kavramının Hukukî Niteliğine İlişkin Yaklaşımlara Mukayeseli Bir Bakış". *Kişisel Verileri Koruma Dergisi* C. 2, S. 1 (30 Haziran 2020): 20-32.
- Aksoy, Hüseyin Can. "Türk Veri Koruma Hukukunda Evrim". *Adana Barosu Bilişim Komisyonu E-Dergi* S. 6 (2024): 4-11.
- Akyol, Şener. *Medeni Hukuka Giriş*. İstanbul: 2. Baskı, 2006.
- Arnwine, Selin Esen ve Bahadır Yeşilirmak. "Karşılaştırmalı Anayasa Hukukunda ve Türkiye'de Torba Kanun". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* C. 72, S. 2 (07 Temmuz 2023): 643-690 (<https://doi.org/10.33629/auhfd.1280579>).
- Arslan, Çetin. "Avrupa Birliği Hukukunda Kişisel Verilerin Üçüncü Ülkelere Aktarılması". *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* (Köksal Bayraktar'a Armağan) S. 1 (2010): 447-487.
- Article 29 Working Party. "Guidelines on Consent under Regulation 2016/679". (2018).
- Article 29 Working Party. "Working document on a common interpretation of Article 26(1) of Directive 95/46/EC of 24 October 1995". (2005) (https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2005/wp114_en.pdf).
- Aşıkoğlu, Şehriban İpek ve Fatih Burak Uzun. "Kişisel Verilerin Yurtdışına Aktarımının Açık Rızaya Dayandırılmasının Yarattığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri". *Prof. Dr. Türkân Rado'nun Anısına Armağan*. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2020, s. 921-66.
- Avcı Braun, Cihan. "Kişisel Verilerin İşlenmesinde Rıza". *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* C. 15, S. 1 (2018): 13-33.
- Başalp, Nilgün. *Kişisel Verilerin Korunması ve Saklanması*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2004.
- Bilgi IT Law Institute. "Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Düzenlemeler Çerçevesinde Uluslararası Veri Aktarımı Yeni Gelişmeler ve Uygulamaya İlişkin Hukuki Değerlendirmeler". (2020) (https://itlaw.bilgi.edu.tr/media/2020/3/30/Final%20Veri_Aktarimi_Raporu_30.03.2020.pdf).
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. "2024-2026 Orta Vadeli Program". (2023): 36 (Erişim Tarihi: 14.06.2024, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2023/09/Orta-Vadeli-Program_2024-2026.pdf).
- Çekin, Mesut Serdar. "7499 Sayılı Kanun ile Getirilen Değişiklikler". *KVKK Reformu Konferansı, 8 Mayıs 2024 - İstanbul Üniversitesi* (Erişim Tarihi: 13.05.2024, <https://www.youtube.com/live/RCIoLH3CDyY?si=zv4U0MVM8ilj-co4w&t=5313>).
- Çekin, Mesut Serdar. "7499 Sayılı Kanun Kapsamında KVKK Değişiklikleri Kısa Şerh Çalışması". (2024) (<https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7173225834801979394/>).
- Çekin, Mesut Serdar. *Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu*. 3. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2020.
- Çelik, Işıl. *6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve 2016/679 Sayılı Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Kapsamında Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılması*. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2022.

- Dural, Mustafa ve Suat Sarı. *Türk Özel Hukuku Cilt I: Temel Kavramlar ve Medeni Kanununun Başlangıç Hükümleri*. 2012.
- EDPB. "Approved Binding Corporate Rules" (Erişim Tarihi: 14.06.2024, https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/accountability-tools/bcr_en).
- EDPB. "Guidelines 05/2020 on Consent under Regulation 2016/679 (v1.1)". (2020).
- EDPB. "Guidelines 2/2018 on Derogations of Article 49 under Regulation 2016/679". (2018).
- Ekmekçi, Ömer, Nafiye Yücedağ, Elif Beyza Akkanat-Öztürk ve Şehriban İpek Aşıkoğlu. "Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile 6698 Sayılı Kanun'da Yapılan Değişiklikler" (Erişim Tarihi: 23.05.2024, <https://blog.lexpera.com.tr/ceza-muhakemesi-kanunu-ile-bazi-kanunlarda-ve-659-sayili-kanun-hukmunde-kararnamede-degisiklik-yapilmasina-dair-kanun-teklifi-ile-6698-sayili-kanunda-yapilan-degisiklikler/>).
- Ekmekçi, Ömer, Nafiye Yücedağ, Elif Beyza Akkanat-Öztürk ve Şehriban İpek Aşıkoğlu. *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2024.
- Eraslan, Sevgi. "Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılması Sorunu: Açık Rıza Kapsamında Bir Değerlendirme". *Kırıkkale Hukuk Mecmuası* C. 1, S. 1 (2021): 82-115.
- Han, Işık Aslı. "Kişisel Verilerin İşlenmesi Bağlamında Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak Veri Sahibinin Rızası". *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* S. 1 (2019): 417-459.
- Hazine ve Maliye Bakanlığı. "Ekonomi Reformları Eylem Planı Takvimi". (2021): 39 (Erişim Tarihi: 14.06.2024, <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/2/2021/06/ekonomi-reformlari-eylem-planı-1.pdf>).
- Kama Işık, Sezen. *Avrupa Veri Koruma Hukukuna Anayasal Bir Bakış*. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2020.
- Kaya, Cemil. *Assessing the Transfer of Personal Data in the European Union in the Light of the Data Protection Directive*. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2011.
- Kaya, Mehmet Bedii. "Kişisel Verilerin Korunmasında Yeni Paradigma: Hesap Verebilirlik İlkesi". *İstanbul Hukuk Mecmuası* C. 78, S. 4 (13 Şubat 2021): 1859-1897 (<https://doi.org/10.26650/mecmua.2020.78.4.0005>).
- Kaya, Mehmet Bedii. "KVKK Reformu: 2024 Değişiklikleri". (2024) (<https://mbkaya.com/hukuk/kvkk-reformu.pdf>).
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu. "Bağlayıcı Şirket Kuralları Hakkında Duyuru". (2020) (Erişim Tarihi: 14.06.2024, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6728/YURT-DISINA-KISISEL-VERI-AKTARIMINDA-BAGLAYICI-SIRKET-KURALLARI-HAKKINDA-DUYURU>).
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu. "Yurtdışına Veri Aktarımı Kamuoyu Duyurusu". (2020) (Erişim Tarihi: 14.06.2024, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6828/YURTDISINA-VERI-AKTARIMI-KAMUOYU-DUYURUSU>).
- Kocabaş, Gediz. "KVKK'da Yer Alan Kurum ve Kavramların TMK ve Kıta Avrupası Hukuk Sistemi Kapsamında Değerlendirilmesi". *Güncel Gelişmeler Işığında Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*. (Ed.: Leyla Keser Berber ve Ali Cem Bilgili). İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2020, s. 83-120.
- Kugler, Tobias and Daniel Rücker. *New European General Data Protection Regulation: A Practitioner's Guide*. 2021.
- Kuner, Christopher, Lee A. Bygrave and Christopher Docksey (Ed.). *The EU General Data Protection Regulation (GDPR): A Commentary*. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 2020.
- Küzeci, Elif. *Kişisel Verilerin Korunması*. Ankara: 2010.
- Lambert, Paul. *Understanding the New European Data Protection Rules*. Boca Raton, FL: Auerbach, 2018.
- Mardini Zade Ebul'ula ve Ömer Cemil Bey. *Hukuk-u Medeniyeye Dersleri*. İstanbul: 1928.
- Özdemir, Hayrunnisa. *Elektronik Haberleşme Alanında Kişisel Verilerin Özel Hukuk Hükümlerine Göre Korunması*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2009.
- Pauly, Daniel A. "Art.49". *Datenschutz - Grundverordnung: Bundesdatenschutzgesetz*. (Ed.: Boris P. Paal und Daniel A. Pauly). Baden-Baden: Nomos, 2023.
- Polater, Salih. "Kişisel Verilerin Reklam Amaçlı İşlenmesinde Hukuka Uygunluk Sebepleri". *Kişisel Verileri Koruma Dergisi* C. 1, S. 1 (30 Haziran 2019): 1-20.
- Schantz, Peter. "Art.44". *General Data Protection Regulation: Article-by-Article Commentary*. (Ed.: Indra Spiecker gen. Döhmman, Vagelis Papakonstantinou, Gerrit Hornung und Paul De Hert). Baden-Baden: Nomos, 2023.
- Schantz, Peter. "Art.49". *General Data Protection Regulation: Article-by-Article Commentary*. (Ed.: Indra Spiecker gen. Döhmman, Vagelis Papakonstantinou, Gerrit Hornung und Paul De Hert). Baden-Baden: Nomos, 2023.
- Şimşek, Oğuz. *Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2008.
- Voigt, Paul and Axel Von dem Bussche. *The EU General Data Protection Regulation (GDPR) a Practical Guide*. Cham: Springer, 2017.
- Warren, Samuel D. and Louis D. Brandeis. "The Right to Privacy". *Harvard Law Review* (1890): 193-220.
- Yücedağ, Nafiye. "Medeni Hukuk Açısından Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Uygulama Alanı ve Genel Hukuka Uygunluk Sebepleri". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* C. LXXV, S. 2 (2017): 765-790.